

حاج محمود کریمی - آموزش نوکری جلسه اول

الف) بحث معرفت شناسی

مهمترین بخش در مداحی این اصل می باشد و پایه و اساس کار می باشد، باید خدمت شما عرض شوم که این حقیر در بحث معرفتی سر رشته ای ندارم و فقط به دوستان عرض می کنم که

دعای پدر و مادر- ۱

نماز اول وقت- ۲

احترام به دیگران- ۳

خوش عهدی (اینکه به کسی قول می دهید یعنی اینکه اول به حضرت زهرا قول می دهید پس خانم رو- ۴)
(سرکارنزارید، سر ساعتی که قول می دهید خانم سر قرار منتظر نشسته است

پشت سر دیگران حرف نزنید، حتی در دل- ۵

هر روز بعد از نماز صبح خود یک روزه کوتاه برای خودتان بخوانید، (حتی در یک خط) مثلاً: از آب هم مضایقه- ۶
(کردند کوفیان). (فقط حالت گریه به شما دست بدهد کافیست. زیاد هم نیاز نیست ۱-۲ دقیقه

ب) وضعیت نگاه به کاغذ اشعار

در درجه اول سعی فرمایید تا اشعار رو حفظ بکنید تا نیازی به دیدن کاغذ نباشد و از چشمان زیاد استفاده- ۱
نشود.

کاغذی که در دست شماست نباید جلوی صورت شما را بگیرد، باید از چشمان شما فاصله داشته باشد- ۲

اشعار را قبل از مراسم ۳-۴ بار بخوانید که وقتی در حین مراسم مشغول خواندن می باشید بتوانی یک مصراع را از- ۳

رو بخوانید و یک مصراع را به جمعیت نگاه بکنید. (باید از طریق دیدن مستمعین با آنها ارتباط برقرار
(.بکند)

: ج) تپش قلب در صدا

علت این است که گاهی اوقات در حین خواندن صدا تقسیم میشود و کوتاه و بلند میشود، و همین ضریب قلب
میباشد که به علت استرس در مجلس به وجود می آید
را پیشگیری از ایجاد تپش قلب: باید با آرامش کامل مجلس را شروع کرد. و در پیش خود این طوری تلقین نماید که
انگار به جز شما کس دیگری در مجلس کنار شما نیست و دارید برای خودتان میخوانید

: د) وقت شناسی در مداحی

اگر به شما گفته شد که ده دقیق بخواند شما ۷ دقیقه بخوانید و باید در مداحی وقت شناس بود و قبل از وقت تنظیم
شدن مجلس را تمام بکنید

: نکته پایانی جلسه اول

باید در مداحی باور قلبی داشت. باید باور داشت که واقعه کربلا داستان نیست. اگر برای من: باور در مداحی
و شماها داستان به نظریه برای مردم عادی یک تخیل واقع میشود

نکاتی درباره شور

در مورد شور چیدمان خیلی مهم است. روضه خوان باید بلند باشد که بتواند ارتباط را بین مستمع و سیدالشهدا
برقرار کند. متأسفانه شور از دست مادر رفته است. شور را می آوریم و شعر عرفانی می گذاریم. مشخصات و ملاک
های ساختن شور خیلی مهم است. اولاً شما یک جلسه ای دارید و مستمع به شما گوش می دهد و می خواهد بعد از ۴۰
دقیقه اختیار را به دست خودش بگیرد. در زمان شور اختیار دست مستمع قرار می گیرد.

۱- شور نباید از مستمع کار بکشد که شعر حفظ کند. (مانند مجالس حسین سيب سرخی)

۲- نباید آهنگ حفظ کند.

۳- جواب باید عرفانی باشد تا يك عمر در ذهن مخاطب بماند و از آن استفاده کند.

۴- باید به مستمع اجازه بدهید که يك مدت سینه بزند.

۵- شما باید آرام بخوانید ولی با تحکم باشد.

۶- حرکات دست شما مهم است.

۷- بهترین شور، ساده ترین شور است که همه فکری کنند خیلی عجیب و غریب است ولی ساده است، باشعری که به جان مستمع بنشیند. این خصوصیات باید در شور رعایت شود.

آموزش مداحی صدا سازی

در يك تقسیم بندي كلي صداها به زيرو بم تقسیم مي شوند. منظور از زيرو بودن صدا، نازكي صدا و منظور از بم بودن صدا کلفتي صدا مي باشد.

علت زيرو بمی صدا

به نظر مي رسد که تفاوت طول و ضخامت تارهاي صوتي، دليل اصلي تفاوت زيرو يا بم بودن صداست. بطور كلي هر چه طول تارهاي صوتي بيشترو ضخامت آن کمتر باشد صدا زيرو تر و هر چه طول تارهاي صوتي کمتر و ضخامت آنها بيشترو باشد صدا بم تر مي شود.

تغییرات صدا در حين رشد

۱. زيرو ترين صدای فرد در زماني است که تازه به دنيا مي آید و گريه مي کند.

۲. زیریام بودن صدای کودکان بین پسر و دختر تفاوتی ندارد و تغییرات ایجاد شده تقریباً بین سنین ۱۲-۱۰ سالگی صورت می‌گیرد. به این نحوه که هم در دختران و هم در پسران صدا بم ترمی شود با این تفاوت که میزان بم شدگی در پسران بسیار بیشتر از دختران است.

درست در همین سنین است که یک دوره گرفتگی صدا، به علت تغییرات هورمونی در سنین بلوغ هم در پسران و هم در دختران ایجاد می‌شود و اگر در این دوران از صدا درست استفاده نشود صدا همچنان گرفته باقی می‌ماند و لذا توصیه می‌کنیم ذاکرین نوجوان در این سنین به صدایشان فشار زیادی وارد ننمایند.

۳. از سن ۲۰ تا ۷۰ سالگی صدا تقریباً ثابت بوده و ممکن است مقداری به سمت بم شدن پیش رود.

۴. از سن ۷۰ سالگی به بالا صدا به خصوص در آقایان شروع به زیر شدن می‌کند، همچنین امکان گرفتگی صدا در این سنین به علت تغییراتی در ساختمان حنجره (به علت پیری) می‌باشد.

خصوصیات صدای زیر و بم

کسانی که صدایشان زیر است معمولاً از قابلیت اوج و ارتفاع زیاد، انعطاف و تحریر بیشتری برخوردارند در حالیکه صدای بم معمولاً دارای حجم و طنین بیشتری است. البته ناگفته نماند که ممکن است صدایی در حین بم بودن دارای انعطاف و ارتفاع زیادی باشد و یا صدای زیری دارای حجم و طنین بالایی باشد، چراکه تمرین عاملی است که روی تمام معادلات فنی مداحی تأثیر گذار است.

زیر صدا

الف) نوای زیر صدا

در مداحی بعضی از اساتید نوایی وجود دارد که در پرده و حجم صدای پایین، باهاله‌ای از هوا همراه است، این نوا را "زیر صدا" نامیده‌ایم. نوای زیر صدا معمولاً در ابتدای خواندن و فرودها و نشسته‌ها کاربرد دارد.

مراحل پیدا کردن نوای زیر صدا

۱. حالت درگوشی حرف زدن: نفس. کلام
در حقیقت اگر به صدای درگوشی صحبت کردن. که فقط نفس و کلام است. یک جوهره صدایی با سبک اضافه کنید؛ نوای "زیر صدا" را به دست آورده‌اید.

۲. حالت دکلمه خوانی شعری دار کردن از خواب: نفس، کلام، جوهره صدا

۳. پیدا شدن زیر صدا: نفس، کلام، جوهره صدا. آهنگ و سبک

ب) سبک زیر صدا:

باتوجه به این که نوای زیر صدا در بعضی سبکها مثل سبک استاد حاج سید محمد موسوی بسیار مشهود است، ما سبک ایشان را با عنوان سبک زیر صدا نام نهاده ایم و برای یادگیری دقیق نوای زیر صدا، استفاده از سبک استاد موسوی را توصیه می کنیم.

سبک اساتیدی چون موسوی که نوای زیر صدا در آن بر نوای دیگر غلبه دارد.

نکات کلی پیرامون زیر و بم صدا

۱. آیا زیر و بمی صدا قابل تغییر است؟

از نظر علمی بله اما به علت مضراتی که دارد توصیه نمی شود. مثال بدنسازی هورمونی.

۲. چه کنیم صدایمان پخته شود؟

در جواب باید گفت ظاهر منظور این سؤال کنندگان این است که چه کنیم صدایمان پخته شود؟ با تمرین و ممارست و کسب تجربه، به مرور صدای پخته و جا افتاده خواهد شد.

۳. از صدای چه کسی تقلید کنیم؟

به هیچ وجه صدای استادی را تقلید نکنید و در خواندن، تن صدایتان را تغییر ندهید بلکه از سبک و روش خواندن اساتید استفاده نمایید.

۴. از سبک چه کسی تقلید کنیم؟

در مرحله تقلید به پیشنهاد اساتید و در مرحله استقلال گلهای خواندن اساتید مختلف را بچینید و از کسی تقلید کنید که خواندنش را دوست دارید.

۵. برای مداحی کدام نوع صدا بهتر است؟ برای مداحی فن محور صدای بم برای روضه مناسبتر است اما برای مداحی محتوا محور و معنویت محور تفاوتی بین صداها نیست.

۶. انعطاف صدا (تحریر)

تعریف لغوی: تحریر، کشش دادن صوت به هنگام آواز خوانی است.

تعریف اصطلاحی: به پیچ و خمها و لرز و موجهایی که در خواندن به صدا داده می شود تحریر

می گویند. که معادل همان چه چه است.

انواع تحریر

۱. تحریر موج: تحریری است که فاصله بین اجزای آن زیاد است و محل اتصال اجزای آن. باشنیدن محسوس نیست و فراز و نشیب ها و پیچ و خمها به حالت موجی از صدا به گوش می رسد.

نکته: تحریر موج معمولا تک جزئی و با ترکیب تحریرهای دیگر مورد استفاده قرار می گیرد.
۲. تحریر پله ای: تحریری است که فاصله بین اجزای آن زیاد و تا حدی کمتر از تحریر موج است و محل اتصال اجزای آن. از جهت شنیداری. کاملا احساس می شود و گویا یک تکیه صوتی در محل اتصال اجزای آن وجود دارد.

نکته: پرکاربردترین نوع تحریر تحریر پله ای است.
۳. تحریر لرز: اگر در یک پرده، صدای بدون تحریر را بلرزانیم، این تحریر ایجاد می شود.

نکته: تحریر لرز معمولا در ترکیب با انواع دیگر تحریر به کار می رود.
۴. تحریر ریز: اگر فاصله بین اجزای تحریر پله ای را به حدی کم کنید که به تحریر لرز نزدیک شود، و یا همان تحریر لرز را با فاصله بیشتر بین اجزا، به حالت صعودی یا فرودی، در پرده های مختلف صدا پیاپی کنید، یک نوع تحریر زیبای دیگری ایجاد می شود که به آن تحریر ریز می گوئیم.

مراحل تمرین:

۱. انتخاب الگو
۲. ملکه کردن الگو
۳. همخوانی با الگو تا جایی که از الگو جلوزنید، عقب نمانید، بالاتر و یا پایین تر نخوانید.
۴. تکخوانی

